



МАПАС

Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско
осигурување

И з в е ш т а ј
за работењето на Агенцијата за супервизија на капитално
финансирано пензиско осигурување во 2008 година

Скопје, февруари 2009 година

Содржина

I. Вовед

II. Организација и финансиско работење на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

- Организациска шема на Агенцијата
- Работење на Управниот одбор на Агенцијата
- Финансирање на Агенцијата

III. Реализирани активности во извештајниот период

- Супервизија на друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови
- Закони и подзаконски акти
- Членство во задолжителен пензиски фонд
- Испит за стекнување својство агент
- Активности за намалување на надоместоците кои ги наплаќаат друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови
- Развивање на свеста на јавноста за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови
- Учество во тела основани заради усогласување со законодавството, директивите и процедурите за членство во Европска унија
- Статистичка анализа и изработка на извештаи за капитално финансирано пензиско осигурување
- Развој на деловните процеси на Агенцијата
- Изградба на информатичкиот капацитет на Агенцијата
- Градење и јакнење на капацитетот на човечките ресурси на Агенцијата
- Активности поврзани со функцијата чувар на имот
- Активности поврзани со анализа на пазарот на капитал
- Активности за изготвување закон за исплата на пензии
- Соработка со институции и организации од земјата и странство
- Признание за добро управување

IV. Други активности

I. Вовед

Изминатата 2008 година Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (во натамошниот текст: Агенцијата) ја обележа 6-годишната од своето постоење, како и три години од целосната оперативност на системот на задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

Со изминувањето и на оваа календарска година се заокружи еден комплексен систем на задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување и продолжување на реформата со донесувањето на Законот за доброволното капитално финансирано пензиско осигурување.

Агенцијата се грижеше за правата и интересите на 195.140 членови на приватните задолжителни пензиски фондови во вредност од над 80 милиони Евра и активно и во континуитет ја развиваше свеста на јавноста за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување.

Заради развивање на подобра бизнис клима и унапредување на севкупните економски односи, Агенцијата изврши намалување на надоместокот кој го наплатува од осигурениците за 33% односно од 1.50% кој го наплатуваше во 2007 година на 1% за 2008 година.

Во текот на 2008 година Агенцијата ја усоврши својата функција преку интензивирањето на теренската и вонтеренската контрола на пензиските друштва и на пензиските фондови.

Во функција на ефикасна вонтеренска супервизија на дневна основа, Агенцијата работеше на унапредување и надградување на деловните процеси согласно потребите и барањата на сите институции вклучени во системот на задолжително капитално финансирано пензиско осигурување. Деловните процеси на Агенцијата се поддржани со најсовремени софтверски и хардверски решенија што придонесуваат кон брзината на реакцијата на Агенцијата и непречено следење на секоја промена која настанува во системот на задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување. При вршењето на автоматската вонтеренска супервизија Агенцијата продолжи со својата проактивна интервенција и предвремено спречување на појавување на проблеми, со што се намалува потребата од преземање на корективни активности по настанати проблеми. Во насока на сеопфатна супервизија на капиталното финансирано пензиско осигурување (втор и трет столб), Агенцијата, со помош на заем на Светската банка, ќе го надградува софтверот со дополнителни модули кои се однесуваат на третиот столб, за што кон крајот на 2008 година беше спроведен јавен меѓународен тендер.

Во 2008 година продолжија и редовните теренски контроли кои стручната служба на Агенцијата ги спроведе во двете друштва за справување со задолжителни пензиски фондови и тоа контрола на работењето на друштвото (институционална контрола) и контрола на работењето со средствата на задолжителниот пензиски фонд (финансиска контрола).

Во делот на законската регулатива во 2008 година Агенцијата активно учествуваше во изготвување на измените и дополнувањата на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување. Во текот на 2008 година Агенцијата беше особено активна во донесување на подзаконски акти со цел усогласување со измените на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување како и Законот за доброволното капитално финансирано пензиско осигурување.

Агенцијата, како членка на Меѓународната организација на пензиски супервизори (ИОПС), активно учествуваше во нејзината работа определувајќи се за следење на принципите во вршењето на својата регулаторна и супервизорска функција изградени врз основа на најдобрите светски практики.

Една од активностите кои ја обележаа измината 2008 година беше и добивањето на наградата за добро деловно управување од страна на Фондацијата институт отворено општество на Македонија. Имено, преку проектот за процена на потенцијалот за добро управување во Македонија, оваа фондација за прв пат организираше конкурс за доделување признанија за добро управување на кој учествуваа вкупно 26 институции. Согласно со конкурсот, Комисијата донесе Одлука за доделување признание за добро управување на Агенцијата – во категоријата: други органи на државната управа/организации на централно ниво.

II. Организација и финансиско работење на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

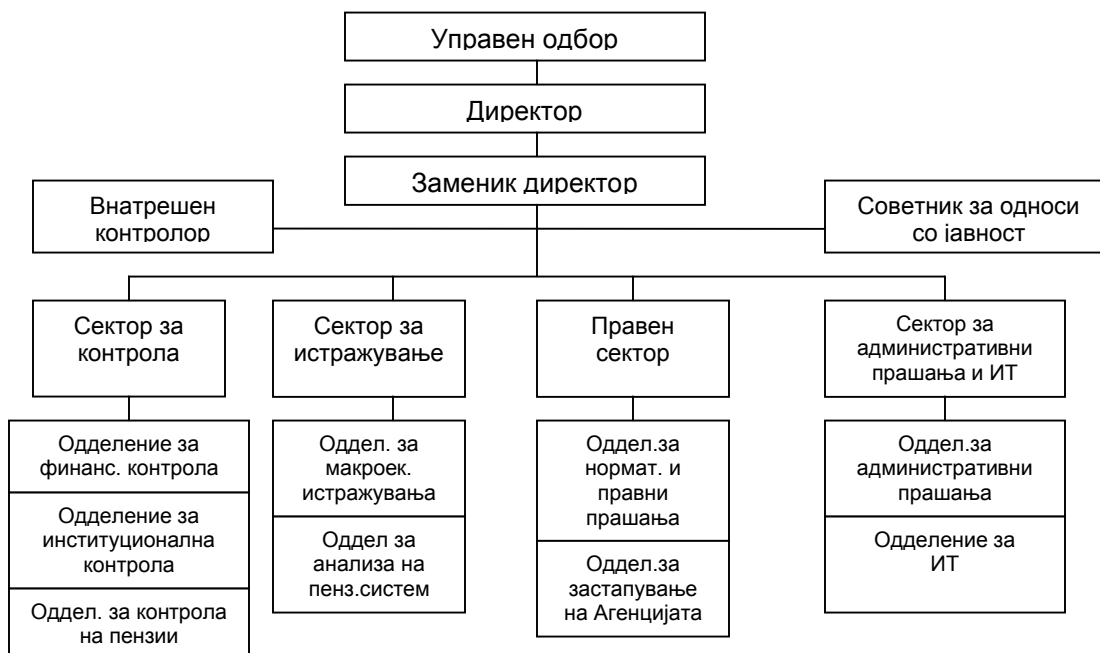
Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување е основана заради вршење супервизија на работењето на пензиските друштва и на пензиските фондови. Нејзина цел е заштита на интересите на членовите на пензиските фондови и поттикнување на развојот на капитално финансираното пензиско осигурување. Агенцијата е регулаторно тело во капитално финансираното пензиско осигурување.

За својата работа Агенцијата одговара пред Владата на Република Македонија. Министерството за труд и социјална политика врши надзор над законитоста на работењето на Агенцијата, додека Државниот завод за ревизија на Република Македонија врши ревизија на нејзиното финансиско работење.

Органи на Агенцијата се Управниот одбор и директорот. Директорот на Агенцијата има заменик на директорот.

Управниот одбор на Агенцијата е составен од пет члена именувани од Владата на Република Македонија и тоа два члена се именуваат со мандат од три години, два од пет години и еден, со мандат од седум години.

II.1 Организациона шема на Агенцијата



Со систематизацијата на Агенцијата утврдено е вработување на високостручен кадар и тоа од областа на економијата, правото, информатиката и математиката.

II. 2 Работење на Управниот одбор на Агенцијата

Во текот на 2008 година Управниот одбор на Агенцијата, согласно своите права и обврски содржани во Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Статутот на Агенцијата и Деловникот за работа на Управниот одбор, редовно заседаваше давајќи особен придонес во зголемување на квалитетот и ефикасноста на работата на Агенцијата. Согласно утврдена динамика Управниот одбор во 2008 година одржуваше најмалку една седница во текот на месецот, односно одржа вкупно 15 седници на кои:

- Се усвои Извештајот за работењето на Агенцијата во 2007 година;
- Се донесоа:
 - Годишна програма за работа на Агенцијата во 2008 година;
 - Статут на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
 - 36 правилници;
 - 19 одлуки;
- Се даде согласност на:
 - Годишен план за вршење контрола на работите на маркетинг на друштвата за управување со пензиските фондови и пензиските фондови во 2008 година
 - 5 одобренија
- Се утврдија:
 - 2 стручни упатства и 1 инструкција
- Се разгледаа 4 информации, 4 известувања и 5 извештаи

II.3 Финансирање на Агенцијата

Работењето на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување согласно член 56 став (3) од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување (“Службен весник на Република Македонија” бр. 29/2002, 85/2003, 40/2004, 113/2005, 29/2007 и 88/2008) се финансира од надоместоци кои Агенцијата ги наплатува од пензиските друштва. Во ставот (4) од истиот член на Законот е пропишано дека висината на наведените надоместоци ја утврдува Агенцијата на која согласност дава Владата на

Република Македонија и истите се објавуваат во “Службен весник на Република Македонија”. Како основен надоместок преку кој се финансира работењето на Агенцијата во Законот е дефиниран месечниот надомест што од вкупните придонеси Агенцијата го наплатува од пензиските друштва и тоа во максимален износ од 2.5% од уплатените придонеси во пензиските фондови со кои управуваат пензиските друштва.

Секоја година Агенцијата врз основа на пресметките за потребните средства за следната година и проекциите на бројот на членови и очекувани придонеси во вториот столб го определува месечниот надомест кој ќе го наплаќа од пензиските друштва. Од проекциите на буџетите на Агенцијата за периодот 2006 - 2015 година, објавени во *Одлуката за висина на месечниот надомест кој Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување го наплатува од друштвата за управување со пензиски фондови и надоместоци за организирање на испити и давање дозволи на агенти и нивно запишување во регистарот на агенти бр. 02-315/1 од 18.11.2004 година*, произлегоа годишните надоместоци чиј просек е 1,86%, во кои е содржан надоместокот за 2007 година кој изнесува 1.74%. Во изготвување на проекциите на буџетите за наведените години, беа земени во предвид трошоците за одржување на информатичкиот систем, трошоци за материјали, човечки ресурси и други трошоци неопходни за работење на Агенцијата. При тоа се имаше во предвид помошта на државата со информатичко опремување на Агенцијата и други компоненти потребни за нејзино функционирање преку СПИЛ заемот одобрен од Светска банка, со што се придонесе кон значително намалување на расходите на Агенцијата од сопствениот буџет.

За изготвување на пресметката за надоместокот за 2008 година, што Агенцијата го наплаќа од друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови, како основа беа земени показателите за очекуван прилив на придонеси во 2008 година, изработени од Актуарската единица при Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија и реалната состојба на членови во вториот столб како и утврдениот буџет на Агенцијата за 2008 година. При тоа се зеде во предвид и заштедите кои Агенцијата ги имаше остварено во 2006 година и очекуваните заштеди за 2007 година. Имено, овие заштеди се должеа на рестриктивната политика на вработувања во државните институции што се одразија во помал број на вработувања и соодветно во намалени трошоци за плати и надоместоци од плати, на забраната за набавка на мебел на користење на кредити и донации за финансирање на службени патувања и обуки, како и неискористување на услугите за информациона терминал за инвестирање во странство во 2007 година.

Сето ова создаде можност за намалување на висината на месечниот надоместок кој ќе се наплаќа во 2008 година од претходно предвидените 1.5% на 1%. Исто така анализите покажаа дека постои реална можност, врз основа на гореспоменатите податоци и актуарските проекции за 2009 и 2010 година, надоместокот да се намали од претходно

предвидените нивоа, односно да се задржи на константна висина од 1% и во 2009 и 2010 година.

При дефинирањето на месечниот надоместок за 2008 година, Агенцијата се водеше од општата определба на Владата на Република Македонија за намалување на надоместоците кои ги наплаќаат државните институции, од сигналот кој Агенцијата ќе го испрати на пазарот со намалување на својот надоместок за 33% во однос на 2007 година и со кој ќе може да влијае врз вкупното намалување на надоместокот кој друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови го наплатуваат од членовите на вториот столб со што ќе придонесе во намалување на вкупните трошоци на системот. Едновремено овој пристап на константен надоместок од 1% во следните три години (2008, 2009 и 2010) придонесува и кон стабилност на пазарот и можност за негова предвидливост.

Покрај овој надоместок, согласно овластувањата во Законот, Агенцијата од пензиските друштва наплаќа и други надоместоци кои се специфични за нејзината работа или со кои се покриваат административните трошоци за спроведување на определени постапки или давање специфични услуги. Овие надоместоци се еднократни или повремени и се уредени со Одлуката за утврдување на висината на надоместоците што ги наплатува Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување од друштво за управување со пензиски фондови бр. 02-1558/4 (Службен весник на РМ бр.155/2008). Со ова се намалија надоместоците утврдени со Одлуката бр. 02-859/2 (Службен весник на РМ бр.66/07). Со оваа Одлука се врши намалување на износите на најголемите и најважните надоместоци за основање на пензиско друштво со цел подобрување на условите на водење на бизнис. Со ваквото намалување се поттикнува основањето на пензиски друштва во контекст на законските одредби со кои се овозможува отворање на пензискиот пазар за нови инвеститори.

III. Реализирани активности во извештајниот период

III. 1 Супервизија на друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови

Вонтеренска супервизија

Како дел од супервизорската активност, Агенцијата на дневна основа, во функција на проактивна контрола, ги врши следниве активности:

- Контрола на распределбата на придонесите на индивидуалните сметки на членовите во приватните пензиски фондови
- Контрола на надоместоците што ги наплатуваат друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови
- Контрола на инвестициските активности
 - Внес на инструменти во евиденцијата на дозволени инструменти - по барање на друштвата и по проверка на законските и подзаконските барања.
 - Склучени трансакции: цена, количина, пазар на кој е склучена трансакцијата, посредник, посредничка провизија – на дневна основа, за склучените трансакции во текот на претходниот работен ден
- Контрола на проценката на средствата и обврските на задолжителните пензиски фондови - на дневна основа за состојбата на претходниот работен ден
- Контрола на пресметка на вредноста на сметководствената единица, бројот на сметководствени единици и вредноста на нето средствата на пен задолжителниот зиски фонд - на дневна основа за состојбата на претходниот работен ден
- Контрола на пренос на средства меѓу задолжителните пензиски фондови – премин од еден во друг пензиски фонд од посебна на индивидуална сметка, премин од еден во друг пензиски фонд или во Фондот на ПИОМ заради раскинување на договор за членство - на дневна основа, при настанување.
- Контрола на исплатата кон Фондот на ПИОМ по основ на инвалидска или семејна пензија и контрола на исплатите по основ на наследство-на дневна основа, при настанување.

На квартална основа Агенцијата го контролира следното:

- Контрола на сметководството и финансиските извештаи на задолжителните пензиски фондови и друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови
- Контрола на минималниот износ на ликвидни средства кој треба да ги одржуваат друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови
- Контрола на минималниот износ на капитал кој треба да ги одржуваат друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови

Во текот на 2008 година се вршеше континуирана вонтеренска контрола на работењето на друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови и задолжителните пензиски фондови врз база на извештаи и информации доставени од друштвата и останатите институции вклучени во системот: Фондот на ПИОМ и Народна банка на Република Македонија како чувар на имот на задолжителните пензиски фондови. Предмет на контрола беа следниве области:

- Контрола на процесите на маркетинг на друштвата – проверка на маркетинг материјали претходно одобрени од Агенцијата, веб страните на друштвата, како и активности на друштвата поврзани со работи на маркетинг. Агенцијата издаде три укажувања заради неправилности во работите на маркетинг на друштвата.
- Контрола на зачленувањето во приватните пензиски фондови – начинот на склучување на договори за членство, постапувањето по поднесоци за раскинување на договорите и контрола на работењето на агентите
 - Одделението за институционална контрола спроведуваше контрола на работењето на агентите по поплака на член или редовна вонтеренска контрола и тоа:
 - Еден агент е контролиран по добиена поплака од страна на член. Во работењето на агентот се констатирани неправилности поради што истиот е избришан од Регистарот на агенти;
 - Во текот на 2008 година Агенцијата вршеше редовни вонтеренска контрола на агентите врз база на анализа на бројот на склучени договори во одреден период. По анализата овластените лица преку директен контакт со членовите утврдуваат дали има неправилности во работењето на агентите. Од редовната контрола на агентите во 2008 година Агенцијата избриша 4 агенти од Регистарот на агенти.
 - Во рамките на своите законски надлежности Агенцијата поднесе едно барање за поведување на прекршочна постапка против агент поради склучување на голем број на договори во работни простории.

При секојдневните контроли на работењето на друштвата беа откривани определени грешки и неправилности, но земајќи го во предвид фактот дека контролата е проактивна, грешките беа веднаш отстранети од друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови.

Теренска супервизија на друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови

Во вториот квартал на 2008 година, беше изведена редовна теренска контрола на работењето на двете друштва за управување со задолжителни пензиски фондови (институционална контрола), согласно Годишниот план на Агенцијата за контрола на работењето на друштвата за управување со пензиски фондови за 2008 година. Контролата беше изведена непосредно во просториите на двете друштва во текот на месец април и мај и продолжи посредно во Агенцијата.

Контролата ги вклучи следните аспекти на работењето на друштвото:

- Сметководството и финансиските извештаи на друштвото;
- Капитал и профитабилност на друштвото;
- Средства и инвестиции на друштвото;
- Организациска поставеност на друштвото и човечка и материјална адекватност и ИТ опременост и ресурси;
- Усогласеност со законските прописи и интерните акти на друштвото;
- Работата на Надзорниот и Управниот одбор;
- Услугите кон членовите на пензискиот фонд;
- Маркетинг и агенти;
- Договори со надворешни соработници и даватели на услуги.

Контролата беше извршена преку увид во дел од документацијата на двете друштва и преку интервјуирање на претставници од друштвата.

При контролата кај ниту едно од двете друштва не беа констатирани незаконитости во управувањето со задолжителните пензиски фондови.

Врз основа на констатациите и забелешките од записникот за извршената контрола на двете друштва, а земајќи ги во предвид добрите деловни обичаи, како и потребата за континуираното подобрување на работењето на друштвата со цел унапредување и развој на капитално финансираното пензиско осигурување и заштитата на интересите на членовите на задолжителниот пензиски фонд, препораките на Агенцијата во смисла на подобрување на работењето на друштвата се однесуваа на:

- кадровската политика;

- опфатот на внатрешните ревизии;
- коригирање и ажурирање на процедурите;
- редовна контрола на агентите и филијалите;
- ИТ системот;
- прегледност на записниците за одржаните седници на Управен одбор; и
- намалување на трошоците.

Во рамките на институционалната контрола и во согласност со Годишниот план на Агенцијата за контрола на работењето на друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови за 2008 година, овластени лица на Агенцијата спроведоа контрола во 31 филијали на деловните соработници на друштвата во период од 4 дена во Скопје. При контролата беа констатирани неправилности и незаконитости во работењето на 8 филијали. За констатираните неправилности и незаконитости Агенцијата донесе 4 Решенија за нивно отстранување и 1 опомена за непостапување по Решение за отстранување на неправилности и незаконитости.

Теренска супервизија на задолжителните пензиски фондови

Во првиот квартал на 2008 година, беше изведена редовна теренска контрола на работењето на двете друштва за управување со задолжителни пензиски фондови со средствата на пензиските фондови (финансиска контрола), согласно Годишниот план на Агенцијата за контрола на работењето на друштвата за управување со пензиски фондови за 2008 година. Контролата беше изведена непосредно во просториите на двете друштва во текот на месец март и продолжи посредно во Агенцијата.

Контролата ги вклучи следните аспекти на работењето на друштвото:

- инвестициони активности кои претходеа на налозите за инвестирање;
- налозите за инвестирање и трансакциите и проверка на датумите на стекнување и пренесување на сопственоста на средствата на фондот
- водење на сметководството и изработка на финансиските извештаи на пензискиот фонд
- оценка на системот на интерни контроли и интерна ревизија
- почитување на забраната за купување и продавање на средствата на пензискиот фонд со поврзани лица на друштвото, давање на заеми и гаранции од средствата на пензискиот фонд
- следење на исполнување на обврските кои произлегуваат од договорот кој друштвото го склучило за чување на средствата на пензискиот фонд
- индивидуалните сметки на членовите на пензискиот фонд

Контролата беше извршена преку увид во дел од документацијата на двете друштва и преку интервјуирање на претставници од друштвата.

При контролата кај ниту едно од двете друштва не беа констатирани незаконитости во управувањето со пензиските фондови.

Врз основа на констатациите и забелешките од записникот за извршената контрола на двете друштва, а земајќи ги во предвид добрите деловни обичаи, како и потребата за континуираното подобрување на работењето на друштвата со цел унапредување и развој на капитално финансираниот пензиски систем и заштитата на интересите на членовите на пензискиот фонд, препораките на Агенцијата во смисла на подобрување на работењето на друштвата се однесуваа на:

- составот на одборот за инвестиции ;
- обука на вработените ;
- зајакнување на интерните контроли .

III.2 Закони и подзаконски акти

Во текот на 2008 година донесени се Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување чиј предлагач е Министерството за труд и социјална политика. Агенцијата иницираше предлози за измена и дополнување на Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и учествуваше во неговото изготвување.

Во текот на 2008 година Агенцијата достави иницијативи до Министерството за труд и социјална политика и Владата на Република Македонија за измена на Законот за матична евиденција на осигурениците и корисниците на пензии и Законот за евиденциите од областа на трудот, со цел при пријавување во осигурување за осигуреното лице да се пропише во образецот поле за доставување домашната адреса на осигуреното лице.

Исто така, Агенцијата помагаше во работата на Министерството за труд и социјална политика во однос на измените на Законот за пензиско и инвалидско осигурување во врска со одредбите за исплата на семејна пензија и наследство.

Во 2008 година Агенцијата ги изготви и донесе следните акти кои се однесуваат на задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување:

- Правилник за надоместоци кои се однесуваат на задолжителните пензиски фондови и начинот и времето на плаќање на надоместоците на Фондот на ПИОМ;

- Правилник за максималниот износ и за начинот на плаќање на паричниот надоместок за премин на член од еден во друг пензиски фонд;
- Правилник за постапката на распределба на осигурениците во задолжителни пензиски фондови, за начинот и постапката за членство во задолжителен пензиски фонд при зачленување по прв пат, за начинот и постапката на премин на член од постоен во иден задолжителен пензиски фонд и за формата на договорот за членство во задолжителен пензиски фонд;
- Правилник за начин и време на пренос на средства кај доброволните пензиски фондови;
- Правилник за видот и начинот на спроведување на обуките од областа на капитално финансираното пензиско осигурување за претставниците на пензиските друштва;
- Правилник за проценка на средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови;
- Правилник за сметковниот план, формата и содржината на основните финансиски извештаи и дополнителните извештаи за задолжителните и доброволните пензиски фондови;
- Правилник за содржината на одделните сметки во сметковниот план за задолжителните и доброволните пензиски фондови;
- Правилник за начинот и постапката за полагање испит за стекнување својство на агент и за запишување на лицето во регистарот на агенти и за формата и содржината на уверението;
- Правилник за пренос на средства меѓу задолжителни пензиски фондови;
- Правилник за известување од чуварот на имот до Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Правилник за критериумите за рангирање на суб-чуварите на имот;
- Правилник за начинот и постапката за добивање дозвола за основање на пензиски друштва, дозвола за вршење дејност – управување со доброволен и/или задолжителен пензиски фонд и одобрение за управување со задолжителен и/или доброволен пензиски фонд;
- Правилник за поблиските услови за основање на пензиски друштва;
- Правилник за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво;
- Правилник за методологијата за пресметка на капиталот на друштво за управување со задолжителни пензиски фондови, друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови и друштво за управување со доброволни пензиски фондови;
- Правилник за начинот на вршење контрола на пензиски друштва;

- Правилник за начинот и постапката за маркетинг на задолжителни и доброволни пензиски фондови;
- Правилник за содржината и начинот на водење, архивирање и чување на евиденцијата за индивидуалните сметки на членовите на задолжителниот пензиски фонд и на другите документи и евиденција за задолжителниот пензиски фонд;
- Правилник за содржината и начинот на водење, архивирање и чување на евиденцијата за доброволните индивидуални и професионалните сметки на членовите на доброволниот пензиски фонд и на другите документи и евиденција за доброволниот пензиски фонд;
- Правилник за начинот на спречување на злоупотреба на информациите добиени како резултат на службената положба и за содржината и начинот на известување за трансакции со хартии од вредност;
- Правилник за начинот на одделно водење на евиденцијата за доброволниот и за задолжителниот пензиски фонд управувани од друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови како и за мерките потребни за финансиско одделување на задолжителниот од доброволниот пензиски фонд;
- Правилник за содржината на документот за инвестициона стратегија на доброволен пензиски фонд;
- Правилник за начинот на членство во доброволен пензиски фонд;
- Правилник за начинот на уплата на придонеси во доброволен пензиски фонд;
- Правилник за начинот и постапката на пренос на средствата во случај на инвалидност или смрт на член и времено распределен осигуреник во задолжителен пензиски фонд и пренос на средствата на член и времено распределен осигуреник кој го отповикал утврдениот статус;
- Правилник за потребниот обем на тргување и неопходната кадровска, техничка и организациона оспособеност на домашните правни лица кои можат да бидат избрани за вршење на услуги со хартии од вредност;
- Правилник за начинот и рокот на враќање на уплатените средства во задолжителен пензиски фонд од Буџетот на Република Македонија;
- Правилник за постапката за повлекување или укинување на одобрение за управување со задолжителен и/или доброволен пензиски фонд;
- Правилник за начинот на управување со задолжителен и/или доброволен пензиски фонд по повлекување или укинување на одобрението за управување со задолжителен и/или доброволен пензиски фонд на пензиските друштва;
- Правилник за начинот на спојување на пензиски друштва и начинот на спојување на задолжителни и/или доброволни пензиски фондови;

- Правилник за начинот на присоединување на пензиски друштва и начинот на присоединување на задолжителни и/или доброволни пензиски фондови;
- Правилник за начинот на спојување или присоединување на професионалните пензиски шеми;
- Правилник за известување на Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување од страна на пензиското друштво;
- Правилник за инвестирање на средствата на задолжителните пензиски фондови;
- Правилник за инвестирање на средствата на доброволните пензиски фондови;
- Одлука за определување на рокот за почеток на примената на намалување на надоместокот од придонесите кој го наплатува Акционерско друштво за управување со пензиски фондови “НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД” Скопје;
- Одлука за определување на рокот за почеток на примената на намалување на надоместокот од придонесите кој го наплатува КБ Прво друштво за управување со пензиски фондови АД Скопје;
- Одлука за изменување на Одлуката за продолжување на роковите за склучување на времен договор за членство од објективни причини;
- Одлука за изменување на Одлуката за продолжување на роковите за склучување на времен договор за членство од објективни причини;
- Одлука за утврдување на процентот на ликвидни средства на друштво за управување со задолжителни пензиски фондови;
- Одлука за утврдување на процентот на ликвидни средства на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови;
- Одлука за утврдување на процентот на ликвидни средства на друштво за управување со доброволни пензиски фондови;
- Одлука за максималниот процент на позајмени средства од страна на друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови и друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови од име и за сметка на задолжителниот пензиски фонд;
- Одлука за максималниот процент на позајмени средства од страна на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови и друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови од име и за сметка на доброволниот пензиски фонд;
- Одлука за максималниот процент од капиталот на друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови кој може да се користи за склучување на договори за заеми и кредити и издавање обврзници;
- Одлука за максималниот процент од капиталот на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови кој може

да се користи за склучување на договори за заеми и кредити и издавање обврзници;

- Одлука за максималниот процент од капиталот на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови кој може да се користи за склучување на договори за заеми и кредити и издавање обврзници;

- Одлука за утврдување на висината на надоместоците што ги наплатува Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;

- Одлука за максималната висина на надоместокот од придонесите уплатени во задолжителен пензиски фонд кој го наплатува друштвото кое управува со задолжителниот пензиски фонд за 2008 и 2009 година;

Во текот на 2008 година Агенцијата утврди и издаде:

- Стручно упатство за начинот на пресметка на задолжителните ликвидни средства;

- Стручно упатство за постапување по поплаки;

- Стручно упатство за начинот и постапката на распределба на осигуреници во пензиски фонд;

- Инструкција за содржина на статут на пензиски фонд;

- Кодекс на професионална етика на вработените на Агенцијата при вршење теренска и вонтеренска супервизија.

Одобрување на маркетинг материјали

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Агенцијата ги одобрува сите маркетинг материјали на друштвата пред нивното објавување, со што превентивно делува во правец на фер и објективно информирање на јавноста. Во 2008 година беа издадени вкупно 83 одобренија за употреба на маркетинг материјали. Агенцијата издаде 2 налози за запирање на интервјуа, изјави и неодобрени маркетинг материјали.,

III.3 Членство во задолжителен пензиски фонд

Работна група за постапување по жалби, поплаки и други поднесоци

Работната група за разгледување на жалби, поплаки и други поднесоци во текот на 2008 редовно одржуваше состаноци и предлагаше на директорот на Агенцијата, преземање конкретни активности и мерки. Работната група водеше постапки по поплаки од: осигуреници, членови на пензиски фонд, агенти и друштва. Во најголем дел водени се постапки за поединечни активности на друштвата кои не се во согласност со Законот и подзаконските акти; активности на

маркетинг на агентите кои се надвор од нивните овластувања и воопшто за повреда на правата и интересите на осигурениците и членовите на приватните пензиските фондови.

Врз основа на законската обврска за заштита на интересите на членовите во 2008 година до Агенцијата има пристигнато 92 поплаки од членови, агенти и друштва за управување со задолжителни пензиски фондови при што Агенцијата донесе 30 решенија за поништување на регистрацијата на 40 члена од Регистарот на членови во вториот столб. Ваквите одлуки Агенцијата ги спроведуваше врз основа на поплаки и жалби од страна на членовите, врз основа на контрола како и врз основа на барања на лицата кои го промениле својството на осигуреник на кои им се дозволува еднаш по сопствен избор да го отповикаат утврдениот статус. Според тоа, по поднесени барања за раскинување на договори беа донесени 27 решенија за поништување на регистрација на договорите на 29 члена од Регистарот на членови во вториот столб. Имено, се работи за членови во вториот столб кои имаат бенифициран стаж и лица кои склучиле договори за членство но имаат над 15 години работен стаж или се на возраст над 50 години (мажи) и 45 години (жени), факти врз основа на кои што не е препорачлива да се членува во двостолбниот пензиски систем. Тука се вклучени и лицата кои го промениле својството на осигуреник еднаш по сопствен избор и го отповикале утврдениот статус во пензискиот систем, врз основа на измените и дополнувањата на Законот за пензиско и инвалидско осигурување во 2008 година. По поднесени барања за поништување на регистрацијата од Регистарот на членови по овој основ донесени се 3 решенија со кои од Регистарот на членови е поништена регистрацијата на 9 члена.

Известување на задолжителните членови кои не избрале пензиски фонд

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Агенцијата времено ги распределува во задолжителен пензиски фонд осигурениците кои не се зачлениле во задолжителен пензиски фонд, а биле обврзани на тоа. При распределбата на осигурениците во задолжителните пензиски фондови Агенцијата обезбедува бројот на осигуреници да биде пропорционален со вкупната вредност на средствата на секој одделен задолжителен пензиски фонд, на датумот утврден од страна на Агенцијата. Овие осигуреници имаат право три месеци по стапување во задолжително пензиско и инвалидско осигурување да потпишат договор за членство со задолжителен пензиски фонд по сопствен избор, а доколку не потпишат договор остануваат членови на задолжителниот пензиски фонд во кој биле распределени од Агенцијата. Согласно законските обврски Агенцијата, по писмен пат, ги информира овие членови за пензискиот фонд во кој се распределени.

Во текот на 2008 година Агенцијата редовно ја спроведуваше оваа законска обврска и за таа цел е развиено и софтверско решение за печатење на известувањата. Известувањата се доставуваат како писма на име на лицето, но на адреса на работодавецот, бидејќи тоа е единствен податок со кој располага Агенцијата и е добиен од Фондот на ПИОМ.

Со оглед на тоа што се вратени голем број писма од лица, заради неточна адреса, Агенцијата презема активности за добивање на домашните адреси на сите нововработени лица од Министерството за внатрешни работи со кое има склучено договор за соработка. Истовремено Агенцијата превзема иницијатива за склучување на договор со Агенцијата за вработување на Република Македонија, според која АВРМ би доставувала до МАПАС домашни адреси на осигурениците по нивното вработување, но истата беше одбиена со образложение дека АВРМ не располага со тие податоци. Дополнително на овие активности, Агенцијата достави и неколку иницијативи до Министерството за труд и социјална политика, како и Владата на Република Македонија, за измена на соодветни закони со цел изнаоѓање соодветно решение, заради ефикасно исполнување на законските обврски, особено за известување, како и заштита на интересите на членовите на пензиските фондови.

Во текот на 2008 година започна и преминот на членовите од еден во друг задолжителен пензиски фонд преку потпишување на времен договор за членство со друштвото кое управува за задолжителниот пензиски фонд во кој членот сака да премине. Во контекст на ова во текот на 2008 година потпишани се 91 договор за премин од еден во друг задолжителен пензиски фонд.

III. 4 Испит за стекнување својство агент

Согласно Правилникот за начинот и постапката за полагање испит за стекнување својство агент и за запишување на лицето во регистарот на агенти, Агенцијата организира четири редовни испитни сесии во текот на една календарска година.

Испитот се полага писмено, со содржина утврдена во програмата за полагање на испитот, што ја изготвува Агенцијата. Согласно оваа програма, секој кандидат кој освоил најмалку 70% од вкупните бодови на тестот го положил испитот. Во јули 2008 година Агенцијата ја ажурираше програмата за полагање на испитот со најновите измени на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и измените на подзаконските акти.

Во 2008 година испитот го полагаа вкупно 301 кандидат од двете друштва од кои 183 го положија испитот.

Согласно член 35 од Законот за заштита на лични податоци, личните податоци може да се користат само во време кое е неопходно за остварување на одредената цел. По истекот на неопходното време, личните податоци мораат да се бришат освен ако со друг закон поинаку

не е уредено. Во конкретниот случај Агенцијата ги користи личните податоци на лицата кои сакаат да стекнат својство на агент во периодот потребен за полагање на испит и евидентирање на агентите во информатичкиот систем на Агенцијата. Со заокружување на процесот за внес на лични податоци на лицата кои полагаат испит за стекнување својство на агент во информатичкиот систем на Агенцијата, престана потребата од чување на тестовите од испитите. Заради тоа Комисијата за полагање на испит за стекнување својство на агент ги уништуваше тестовите од испитите за стекнување својство на агент.

III. 5 Активности за намалување на надоместоците кои ги наплаќаат друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови

Врз основа на реалниот број на членови и средства во вториот столб и сопствениот буџет, Агенцијата во декември 2007 г. донесе одлука со која се намалува надоместокот за 2008 година кој го наплатува од друштвата за управување со пензиски фондови за 33%. Последователно на тоа, во јануари 2008 година и двете друштва донесоа одлуки со кои ги намалуваат надоместоците кои ги наплатуваат од членовите.

Со оглед на тоа дека намалувањето на надоместоците е во согласност со постапка предвидена со Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Правилникот за надоместоци, Агенцијата во јануари 2008 година даде согласност за намалениот процент на надоместокот од уплатените придонеси од секој поединечен член кој го наплатуваат друштвата. Според одлуките на друштвата, наместо надоместок во висина од 7,9 % од уплатените придонеси од секој поединечен член на пензискиот фонд, КБ Прво пензиско друштво АД Скопје наплатува надоместок во висина од 6,8% од уплатените придонеси, додека Акционерско друштво за управување со пензиски фондови НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД Скопје наплатува надоместок во висина од 6,9% од уплатените придонеси.

Исто така, Агенцијата го одредува и рокот од кој почнува примената на намалувањето. Со оглед на тоа што покусиот рок за почеток на примената на намалувањето е во интерес на членовите на задолжителен пензиски фонд беше определено рокот за почеток на примената на намалениот процент од надоместокот на придонесите да е 1 февруари 2008 година. За таа цел, Агенцијата донесе две Одлуки за определување на рокот за почеток на примената на намалување на процентот од надоместокот од придонесите кој ги наплатуваат КБ Прво пензиско друштво АД Скопје и Акционерско друштво за управување со пензиски фондови НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД Скопје (Службен весник на Република Македонија бр.14/2008) со примена од 1 февруари 2008 година.

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Агенцијата за секоја календарска година ја

определува максималната висина на надоместокот од уплатените придонеси од секој поединечен член кој го наплатуваат друштва и тоа врз основа на реалните податоци и проекции за бројот на членови и висината на придонесите, нето средствата на задолжителните пензиски фондови, податоци за работењето на друштвата и надоместоците на сите вклучени институции во задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

III.6 Развивање на свеста на јавноста за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови

Јавна едукативна кампања

Агенцијата учествуваше во информативната и едукативна кампања координирана од Министерство за труд и социјална политика, а финансирана преку средствата од СПИЛ заемот на Светска банка. Едукативната кампања треба да спроведува маркетинг агенцијата, која е избрана на јавен тендер, согласно процедурите на Светска банка. Во текот на 2008 г. се одвиваа вторите две фази на едукативната јавната кампања на МТСП, Агенцијата и Фондот на ПИОМ чија основна цел е зголемување на свесноста и информираноста на осигурениците околу поставеноста на трите столба, како и придобивките на секој од трите столба.

Во насока на зголемена транспарентност во своето работење и подобра информираност на граѓаните, во 2008 година, Агенцијата ја објави својата веб страна со целосно нов дизајн. Во таа насока, беа поставени и прашања и одговори поврзани со карактеристиките на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување кои на едноставен начин им ја доловуваат на граѓаните суштината на ова пензиско осигурување.

Дополнителни активности во насока на развивање на свеста на јавноста

Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, во рамките на своите надлежности за развивање на свеста на јавност за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови, имаше повеќе активности во текот на 2008 г. кои вклучуваа едукација на јавноста (медиумски настапи) со цел зголемување на свесноста и информираноста на осигурениците за правото на премин, намалувањето на надоместокот од страна на Агенцијата, воведувањето на третиот столб, осврт на работењето на друштвата во 2007 година, за правата на лицата со бенефициран стаж, итн.

Активности со медиумите

Во текот на 2008 година претставници на Агенцијата имаа свои гостувања во медиумите во врска со карактеристиките на капиталното финансирано пензиско осигурување. Исто така, на повеќе теми од областа на капитално финансираното пензиско осигурување беа објавени написи, интервјуа и реклами во пишаните медиуми.

Активности поврзани со промоција на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување

Во март 2008 година во Софија, Република Бугарија, согласно акциониот план на Владата на Република Македонија, министерот за труд и социјална политика и директорот на Агенцијата го промовираа доброволното капитално финансирано пензиско осигурување пред околу 60-тина претставници од бугарските финансиски и супервизорски институции и претставници на електронски и печатени медиуми од Република Македонија и од Република Бугарија.

Во рамките на активностите за имплементирање на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување, Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување на 1 јули 2008г. одржа презентација на тема „Дизајн на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување (трет столб) на Република Македонија во просториите на Стопанската комора на Република Македонија, во рамки на седницата на Советот на странски инвеститори. Целта на одржувањето на презентацијата беше запознавање на странските инвеститори во Македонија со најзначајните прашања на кои им е посветено внимание при дизајнирањето на третиот столб. На барање на членовите на Советот на странски инвеститори, дополнително им беше доставена информација за условите за основање на пензиски друштва во рамки на третиот столб, начинот на основање и финансирање на професионална пензиска шема и даночните олеснувања во третиот столб.

Во насока на обезбедување на поголема транспарентност на процесот на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување, Министерството за труд и социјална политика, во соработка со Агенцијата и УСАИД, организираше еднодневна промотивна конференција, на 6 ноември 2008 година, во Скопје. Учесниците ги добија сите релевантни информации во врска со процесот на лиценцирање, роковите и условите за основање на пензиски друштва, за Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и подзаконските акти поврзани со доброволното пензиско осигурување.

На 12 и 23 декември 2008 година во Битола се одржа обука за новинари на тема: „Доброволното капитално финансирано пензиско осигурување (трет столб) во пензискиот систем на Република Македонија“, во организација на Министерството за труд и социјална политика, а во соработка со Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување и со техничка помош од Светската банка. Целта на обуката беше да се запознаат медиумите со карактеристиките на третиот столб на пензискиот систем за да можат истите соодветно да ги пренесуваат во своите текстови за јавноста. На обуката присуствуваа 15-тина новинари од повеќе пишани и електронски медиуми во земјата.

III.7 Учество во тела основани заради усогласување со законодавството, директивите и процедурите за членство во Европска унија

Во текот на 2008 година Агенцијата зеде активно учество во меѓуинституционални работни тела насочени кон усогласување со законодавството, директивите и регулативите за членство во Европската унија и изготвувањето соодветни извештаи, и тоа во:

- Работна група за слободно движење на работници
- Работна група за право на основање и слобода на давање на услуги
- Работна група за финансиски услуги
- Работна група за движење на капитал
- Работна група за социјална политика и вработување
- Поткомитет за инклузија
- Состаноци организирани од Сектор за централно финансирање и склучување договори при Министерството за финансии, како институција корисник на Компонента I- Помош при транзиција и градење на институции од Инструментот за претпристапна помош (ИПА)
- Тематска работилница на тема финансиски услуги со претставници на Европската комисија
- Регионалната конференција во Скопје, во работата на Поткомитетот за инклузија на тема: Отворен метод на координација и Искоренување на сиромаштијата.

III. 8 Статистичка анализа и изработка на извештаи за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување

Агенцијата во текот на 2008 година континуирано подготвуваше статистичка анализа на задолжително капитално финансираното пензиско осигурување, односно функционирањето на друштвата за

управување со задолжителни пензиски фондови и задолжителните пензиските фондови. За таа цел редовно се изготвуваа и објавуваа месечни билтени, квартални статистички извештаи и годишен статистички извештај. Овие извештаи содржат податоци за дистрибуција на членството во задолжителните пензиски фондови според нивниот статус (доброволни или задолжителни), старосна и полова структура на членството, уплатени придонеси во вториот столб, наплатени надоместоци и висина на нето средствата на задолжителните пензиски фондови, вредност на нето средствата на задолжителните пензиски фондови, вредност на сметководствените единици на задолжителните пензиските фондови и структура на инвестициите на имотот на задолжителните пензиски фондови.

Исто така, во 2008 година особено внимание беше посветено на изработката на Извештајот за состојбите во задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување за 2007 година, кој е законска обврска на Агенцијата. Извештајот содржи опис на структурата на капитално финансираното пензиско осигурување, податоци за финансиското работење на друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови, информации за задолжителните пензиски фондови кои вклучуваат податоци за членството, придонесите, инвестирањето, надоместоците и исплатата на пензиите, како и информации за почитувањето за законите и подзаконските акти, краток осврт на улогата и работењето на Агенцијата и резиме за 2007 година и планирани активности за 2008 година. Во прилог на извештајот дадени се голем број статистички податоци. Извештајот беше разгледан и прифатен од Управниот одбор на Агенцијата и објавен во Службен весник на Република Македонија. Беше изготвена и верзија на англиски јазик, по што двете верзии беа поставени на веб страната на Агенцијата и дистрибуирани до релевантни лица и институции со кои соработува Агенцијата.

Покрај горенаведените активности, беа реализирани и неколку истражувања и изготвени компаративни анализи и мислења за теми релевантни за капитално финансираното пензиско осигурување. Истите вклучуваа следење на трендовите и движењата во пензиското осигурување и во други поврзани области и анализа на нивните влијанија врз капитално финансираното пензиско осигурување и можностите за развој и унапредување на капитално финансираното пензиско осигурување.

Особено внимание беше посветено на анализата и следењето на трошоците на капитално финансираното пензиско осигурување. За таа цел, во соработка со Актуарската единица на Фондот на ПИОМ, беа изготвени проекции на придонесите и средствата во вториот столб. Овие проекции беа користени за понатамошни анализи и изработка на проекции на приходите и расходите на Агенцијата и одредување на надоместокот кој го наплатува Агенцијата, како и за анализа на работењето на пензиските друштва и проекции на приходите и

расходите на друштвата со цел определување на максималниот надомест од придонеси кој го наплатуваат пензиските друштва кои управуваат со задолжителни пензиски фондови.

III.10 Развој на деловните процеси и софтверската апликација

Во текот на 2008 година Агенцијата работеше на финализирање, унапредување и прилагодување на деловните процеси согласно потребите и барањата на сите институции вклучени во задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување (друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови, Фондот на ПИОМ и Народната банка на Република Македонија како чувар на имотот на задолжителните пензиски фондови). Тековно се работеше и на унапредување на процесите со оглед на проблемите воочени во практика, на барање на инволвираните институции или заради обезбедување поголема ефикасност на постојните решенија.

Во однос на тековните активности и процеси на Агенцијата исто така се работеше на:

- Финализирање на потпроцеси за пренос на средства меѓу Фондот на ПИОМ и друштвата во случај на повеќе уплатен придонес
- Адаптирање на деловните процеси поврзани со промена на ЕМБГ на членовите.

Агенцијата имаше голем број активности заедно со консултант, ангажиран во поддршка со БЕА проектот на УСАИД, со цел дефинирање на бизнис логиката на нови модули или промени во постојните модули за деловните процеси врз основа на кои ќе се надградува софтверската апликација на Агенцијата заради воведување на третиот столб. Врз основа на овие активности беше изготвена тендерска документација за изработка на софтверот за третиот столб од страна на софтверска куќа, која ќе се ангажира преку СПИЛ проектот на Светска банка.

Паралелно со измените во деловните процеси, се вршеа соодветни дополнувања и измени на софтверските решенија/модули за соодветниот деловен процес. Нивниот развој беше овозможен преку соработката на тимот на Агенцијата со тимот на софтверската компанија одбрана за реализација на оваа задача преку заемот на Светската банка за имплементација на социјалната заштита - СПИЛ.

III.11 Изградба на информатичкиот капацитет на Агенцијата

Во текот на 2008 година ИТ одделението на Агенцијата тековно вршеше администрација на персоналниот нотификациски систем на информацискиот систем на Агенцијата, оптимизација на оперативната база на податоци, администрација и одржување на базата на податоци и

на апликацискиот сервер, на оперативните системи и на хардверскиот систем, како и одржување на софтверската апликација, во соработка со софтверската куќа ангажирана за одржување на истата преку набавка на Светска Банка.

ИТ одделението тековно ја администрираше и одржуваше постојната хардверска опрема составена од серверски машини на кои работи софтверската апликација, персоналните компјутери и преносните компјутери.

Заради подобра ефикасност на апликацијата и искористеност на софтверските лиценци, ИТ одделението во согласност со фирмата доставувач на софтверот, утврди во кој обем е потребно да се надградат серверските машини, непрекинато напојување на серверите и персоналните компјутери со софтвер за тековно архивирање на серверот. ИТ одделението изготви документација за набавка, тестирање, инсталација, администрирање и одржување на дополнителна хардверска опрема. За набавката на дополнителната опрема беше објавен тендер од страна на проектната единица за СПИЛ. Истата целосно беше завршена во првиот квартал од 2008 година.

Во насока на подготовка за супервизија на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување Агенцијата подготви спецификација за набавка на софтвер за третиот столб, преку СПИЛ заемот на Светската банка. Комплетирањето на набавката и изработката на софтверот ќе биде заокружено во 2009 година.

III.12 Градење и јакнење на капацитетот на човечките ресурси на Агенцијата

Вработените во Агенцијата имаа можност да ја продолжат својата професионална едукација преку учество во процесот на обуки и преку посета на конференции. Најголем дел од обуките беа организирани со помош на користење на средства од заемот СПИЛ на Светска банка и БЕА проектот на УСАИД.

Обука во земјата, учество на семинари и конференции

- Во просториите на Агенцијата се одржаа три сесии на обука за супервизија од страна на локален консултант за вработените во МАГАС ;
- Регионална конференција за супервизија во организација на Советот на Европа;
- 9-та Годишна конференција на Македонската берза за хартии од вредност ;
- Обука за ефикасно планирање на јавните набавки во организација на Бирото за јавни набавки;

- Семинар во организација на Здружение на правници на Република Македонија и УСАИД / Деловно опкружување;
- Работилница за супервизија на осигурување организирана од страна на Управата за спречување на перење на пари и шпански твининг проект;
- Обука за иматели на информации од јавен карактер;
- Обука за карактеристиките на договорите на алтернативната трговска пракса во Република Македонија
- Учество на 58-ма средба на правниците;
- Семинар за новини во сметководственото работење на буџетските институции во организација на ФВ Консалтинг биро;
- Работилница на тема „Директива 2002/65/ЕК за маркетинг на далечина на потрошувачки финансиски услуги, во организација на Министерство за финансии и Министерство за економија.
- Обука за градење на тим во организација на ЦС Глобал, како дел од наградата за добро управување

Обука во странство и учество на конференции

- Состанок на Техничкиот Комитет на ИОПС (Меѓународна организација на супервизори) и Конференција за договорно штедење и супервизорски пристап на Светска банка (Вашингтон);
- Конференција на земјите членки на Централна, Источна и Југоисточна Европа во организација на Министерството за економија и Министерството за финансии на Романија и ОЕЦД (Букурешт), каде директорот одржа презентација за пензиската реформа;
- Состанок на Техничкиот комитет на ИОПС и заедничката конференција на ИОПС и ОЕЦД во Париз, Франција.
- Семинар на тема „Деловни ризици и управувањето со ризици,“ во организација на ТАЗ-Регионална организација за едукација и научни истражувања

III.13 Активности поврзани со функцијата чувар на имот

Во првиот квартал на 2008 година Агенцијата, заедно со консултанти од Република Хрватска, работеше на проценка на законската и институционалната состојба, како можност една од деловните банки да ја преземе улогата чувар на имот со цел нивно поттикнување во таа насока. За таа цел во Република Македонија, во јануари и февруари, престојуваа консултантите од Република Хрватска, ангажирани преку УСАИД/ БЕА проектот, за развој на улогата на чуварот на имот на средствата на пензиските фондови. Тие ги посетија поголемите банки во РМ (Комерцијална банка, Стопанска банка, НЛБ Тугунска банка, Уни банка и Охридска банка), како и Комисијата за

хартии од вредност, Народната банка на РМ, Министерството за финансии, Централниот депозитар на хартии од вредност и Берзата со цел надминување на пречките за развој на оваа функција. Консултантите одржаа презентација пред поголемите банки во Република Македонија, Комисијата за хартии од вредност, Народната банка на Република Македонија, Македонска берза, ЦДХВ, МТСП и Министерството за финансии.

Со цел стекнување на практични искуства во работењето на банка чувар и нејзин клиент (пензиско друштво) во месец март, претставници на Агенцијата, УСАИД и поголемите банки во Република Македонија (НЛБ Тутунска банка, Комерцијална банка, Охридска банка – Societe Generale, Стопанска банка, Алфа банка и Уни банка) реализираа посети на Huro Alpe Adria Group и PBZ Croatia Osiguranje.

Со ова студиско патување како и со претходно реализираните активности на оваа тема, се очекува да се поттикне воспоставувањето и развојот на улогата на чувар на средствата кај деловните банки како една од новите финансиски услуги кои може да ги понудат банките.

Агенцијата направи истражување на состојбата во финансискиот пазар во Република Македонија од аспект на спремноста на банкарскиот сектор да ја преземе улогата на чувар на имот на пензиските фондови. При тоа, Агенцијата утврди дека постојат две домашни банки кои веќе вршат ваква функција за домашните инвестициони фондови и за странски фондови, а има интерес и кај други домашни банки кои имаат согласност од Народната банка на Република Македонија да започнат со нудење на оваа услуга за домашни и странски правни и физички лица. Истовремено, Министерството за труд и социјална политика, се обрати до постојните друштва за управување со задолжителни пензиски фондови и до Народната банка на Република Македонија како чувар на имот на пензиските фондови, за мислење во однос на прашањето за преземање на улогата на чувар на имот од страна на деловните банки.

По направеното истражување од страна на Агенцијата и добивањето на позитивно мислење од страна на друштвата и Народната банка на Република Македонија, Министерството за труд и социјална политика, во соработка со Агенцијата, во последниот квартал на 2008 година изготви предлог измени на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување во делот за пренесување на улогата на чувар на имот од Народната банка на Република Македонија на деловните банки. Измената предвидува деловните банки да ја преземат функцијата на чувар на имот на задолжителните пензиски фондови во рок од 6 месеци од стапување во сила на Законот. Се очекува Законот да се донесе во текот на 2009 година.

III.14 Активности поврзани со анализа на пазарот на капитал

Агенцијата во 2008 година преку заемот СПИЛ го ангажираше консултантот Klaus Schmidt Hebbel кој требаше да направи анализа на

пазарот на капитал и на пензиските фондови. Во текот на неговиот престој во јануари 2008 година со цел собирање на што поголем број на податоци и информации од различни извори во врска со пазарот на капитал и пензиските фондови, г-дин Klaus Schmidt Hebbel во координација со Агенцијата, оствари средби со претставници на финансиски институции и банки во РМ, потоа со претставници на пензиските друштва, професори, со министерот за труд и министерот за финансии, со претставници од приватниот сектор, ревизорски куќи, брокерски куќи, НБРМ, Светска банка, мисија на ММФ, Македонска берза, КХВ и сл. Средбите беа искористени за собирање на информации за компаративните анализи на консултантот што требаа да се презентираат на работилницата во јуни 2009 година, како и за детална студија со препораки што ја подготви консултантот до истиот период. На 19 јуни 2008 година се одржа работилница под наслов „Пензиските фондови и пазарот на капитал во Република Македонија“ на која г-дин Schmidt Hebbel ги презентираше следниве теми: споредба на меѓународните искуства во реформата на приватните пензиски фондови, макроекономски услови, развој на финансискиот и пазарот на капитал, карактеристики и резултати од пензиската реформа и идни предизвици во развојот на пензиската реформа како и пазарот на капитал. На работилницата, организирана од Агенцијата, присуствуваа голем број на претставници од институциите со кои консултантот имаше средби при неговата посета во јануари 2008 и на истата земаа активно учество при обработка на темите.

Консултантот исто така подготви и достави студии на поодделни теми како: меѓународни искуства во реформата на пензиските фондови и импликации на реформата во Македонија, макроекономски услови, развој на финансискиот и пазарот на капитал во Македонија и мислења на консултантот по правилниците за инвестирање на средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови.

III.15 Активности за изготвување закон за исплата на пензии

Во соработка со Проектот за деловно опкружување на УСАИД, Министерството за труд и социјална политика и МАПАС, ангажираа консултант за изработка на детален документ за дизајнот за исплата на пензии, за видовите на пензии од вториот и третиот столб и начинот на нивната исплата врз основа на кој потоа ќе се изготви и Законот за исплата на пензии. Во текот на својата посета во Македонија во мај 2008, консултантот ангажиран за оваа активност Мич Винер, оствари средби со претставници од Министерството за финансии, Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија и двете осигурителни компании за осигурување на живот: Граве и Кроација осигурување-живот. Консултантот одржа и две презентации за ануитети и програмирани повлекувања и хибридни можности, пред претставници од МАПАС, МТСП, Фондот на ПИОМ и Министерството за финансии. По

реализираните работни состаноци и средби во текот на месец мај, консултантот во месец јуни изготви извештај. Се планира понатамошна работа врз основа на овој извештај со истиот консултант и консултант правник кој ќе биде ангажиран за изработка на текстот на законот за исплата на пензии.

III.16 Соработка со институции од земјата и од странство

Соработка со институции од земјата

Со оглед на фактот што со последните измени на Законот за спречување на перењето на пари и финансирање тероризам, друштвата за управување со пензиски фондови се наведени како субјекти кои треба да превземаат мерки и активности за спречување на перењето пари и финансирање тероризам,, во текот на 2008 година Агенцијата оствари средби со Управата за спречување перење пари и финансирање тероризам со цел прецизирање на одговорностите на субјектите кои се под надзор на Агенцијата кон Управата. Обврската на друштвата во оваа област е уредена и со Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување каде се уредува дека друштвата кои управуваат со доброволни пензиски фондови се должни да превземаат мерки и активности за спречување на перењето пари и финансирањето тероризам

Во текот на годината, претставници на Секторот за контрола на Агенцијата учествуваа на работилници организирани од страна на Управата (Работилница во организација на шпанскиот твининг проект „Зајакнување на капацитетите за спречување на перење на пари,, и Управата за спречување на перење на пари на тема: Можности за размена на информации помеѓу Управата за спречување на перење на пари и супервизорските тела и методологија на супервизија и инспекциска постапка) и беа членови на Работната подгрупа за изготвување на подзаконски акти и Работната група за изготвување на листа на показатели за сомнителни трансакции формирани од страна на Управата за спречување на перење пари и финансирање тероризам.

Во декември 2008 година се пристапи кон изработка на меморандум за соработка помеѓу Агенцијата и Управата и истиот треба да биде потпишан од двете страни во почетокот на 2009 година.

Во 2008 година Агенцијата ја продолжи соработката со институциите со кои има склучено договори за соработка: Народната банка на Република Македонија, Фондот на ПИОМ, Министерството за внатрешни работи, Комисијата за хартии од вредност, како и со останати институции од земјата со кои Агенцијата соработува по разни основи.

Соработка со институции од странство и меѓународни организации

Како членка на ИОПС - Меѓународната организација на супервизори на пензиски фондови, која околу 50 земји - членки и набљудувачи од целиот свет кои ги опфаќаат сите нивоа на економски развој и кои ги соединуваат сите типови на пензиски и системи на супервизија, Агенцијата редовно учествува на конференциите и ги користи материјалите изготвени од ова тело, со цел размена на информации и искуства и следење на светските стандарди и позитивните практики во областа на супервизијата на пензиските фондови. Агенцијата ги следи и стандардите за супервизија на ИОПС со цел унапредување на квалитетот и ефективноста на супервизијата на приватните пензиски фондови, со што ќе се засили нивниот развој и оперативна ефикасност и ќе се овозможи сигурен извор на пензија.

Во 2008 година потпишан е и Меморандум за соработка меѓу Агенцијата и Полската Агенција за финансиска супервизија.

III.17 Признание за добро управување

Агенцијата доби признание за добро управување од страна на Фондацијата институт отворено општество на Македонија. Имено, преку проектот за процена на потенцијалот за добро управување во Македонија, оваа фондација за прв пат организираше конкурс за доделување признанија за добро управување. Петочлената Комисија за доделување признанија за добро управување подготви конкурс, прашалник и дополнителни критериуми преку кои направи евалуација на вкупно 26 институции што се пријавија на конкурсот. Согласно со конкурсот, Комисијата донесе Одлука за доделување признание за добро управување на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување – во категоријата: други органи на државната управа/организации на централно ниво. По ова беше потпишан Договор за соработка помеѓу Фондацијата институт отворено општество на Македонија (Сорос) и МАПАС. Предмет на овој договор е соработка меѓу ФИООМ и МАПАС за реализирање на проектот Зајакнување на капацитетот на човечките ресурси на МАПАС. Во проектот изготвен од страна на МАПАС предвидени се три обуки чија цел е зајакнување на капацитетот на човечките ресурси на МАПАС кои би се реализирале во следниот период: обука за менаџерскиот тим, обука за градење на тим и обука за комуникациски вештини.

IV. Други активности

- Агенцијата имаше неколку средба со претставници на Светската Банка во рамките на FSAP мисијата за оценка на финансискиот сектор во Република Македонија, во која беше вклучено и пензиското осигурување. Во дискусиите и материјалите изготвени за мисијата се изврши појаснување за законите и подзаконските акти, на практичното работење на друштвата и на задолжителните пензиски фондови, а особено внимание беше посветено на инвестирањето на средствата на пензиските фондови, како и трошоците на системот.
- Од 5 до 8 мај 2008 година делегација од Ерменија ја посети Република Македонија, со цел беше поблиско запознавање со причините за реформата на пензискиот систем, структурата на реформируваниот систем, како и целите и придобивките од оваа реформа. Особено внимание беше посветено на функциите на МАПАС, Министерството за труд и социјална политика и Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија и бизнис процесите на задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување (втор столб), како и скорешното воведување на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување (трет столб). Делегацијата оствари средби со претставници од наведените институции, како и двете пензиски друштва со цел да се информираат за функциите кои што овие институции ги остваруваат во рамките на реформируваниот пензиски систем. На 7 мај 2008 година МАПАС одржа презентација.

- Агенцијата учествуваше во работата на Советот за имплементација на реформата на пензискиот систем и Работна група формирана како поддршка на Советот каде се дискутираше за отворените прашања кај секоја од институциите вклучени во пензиската реформа и начинот на надминување на актуелните проблеми, со посебен акцент на надоместоците.
- Претставник на Агенцијата учествуваше на состанокот во Секретаријатот за европски прашања на Владата на Република Македонија со претставници од Европската комисија за разгледување на проектното фише изготвено од Агенцијата, кое беше прифатено од претставниците на Европската комисија како предлог проект.
- На барање на друштвата, а во соработка со Фондот на ПИОМ, се вршеше корекција и внесување на договори за кои друштвото направило грешка или имало проблеми при внесување заради неажурна евиденција.

* *
*

Во измината 2008 година Агенцијата добро се справуваше со предизвиците во работењето при што реализираше многу повеќе обврски од оние утврдени со Програмата за работа за 2008 година. Мотивацијата од успешноста на досегашното работење уште повеќе ја обврзува Агенцијата да продолжи да ја остварува целта за која е основана: – **да ги штити интересите на членовите на пензиските фондови.**

Бр. _____
Скопје,

Агенција за супервизија на капитално
финансирано пензиско осигурување